

Foto Glenn Murberg 20151010

Finnekumla Kyrka

Finnekumla kyrka är med all säkerhet medeltidskyrka och dess äldsta delar kan dateras till 1100-talet. Det är mycket möjligt att kyrkan var ny då mästare Andreas var färdig med sin dopfunt. Vid 1800-talets början saknade kyrkan torn och den hade små och få fönster. År 1822 företogs en mindre reparation, då fönstren på sydsidan gjordes bredare och längre. Men den stora restaureringen företogs 1850-51, då kyrkan fick sitt nuvarande utseende. Då byggdes tornet av trä, där klockan hängdes upp på västra gaveln. Vidare förlängdes kyrkan åt öster, fönster sattes in i koret och en sakristia av sten uppfördes på norra sidan. Tidigare fanns två läktare, en för män på västra gaveln och en för kvinnor på norra långsidan. Nu ersattes dessa av en ny gemensam läktare med uppgång i vapenhuset. Vid renoveringen förlorade kyrkan mycket av sin gamla fina prägel. Det fanns en målad altartavla från 1738, som i den nedre spegeln föreställde Kristi korsfästelse och i den övre spegeln Frälsaren med segerfana samt vid sidorna målade de fyra evangelisterna. Fasaden i koret var täckt av bilder och i taket fanns en större målning som symboliserade paradiset.

Ett förgyllt träkors, som tidigare utgjorde altarprydnad, fick kyrkan omkring 1855. Korset flyttades 1980 till korets norra vägg. Korfönstret, som skänktes till kyrkan 1929 och som är målat glas, blev därigenom synligt. Kyrkklockan i Finnekumla saknar såväl inskription som åldersuppgift. Kyrkan fick sin första orgel år 1880. Den utbyttes år 1922 mot en ny större med sex stämmor. Bland äldre inventarier kan nämnas en handbok för kyrkliga förrättningar så långt som år 1586. I handboken har inhäftats "Messan på svenska", skriven för hand 1604. "Thenna book skenkte the ädle och wälbördige Seffurdh Ribbing till Finnekumla kiörka." I

övrigt kan nämnas en gammal offerkista samt en ljuskrona, som är en gåva från Torpa och som numera hänger i skeppet framför läktaren. Av nattvardskärl märks kalk och patén av gammalt silver. Kalken är tillverkad år 1762. En stilig brudkrona i förgyllt silver fick kyrkan som gåva 1949.

Det är endast två av mäster Andreas dopfuntar som han egenhändigt signerat och det är de båda funtarna i Finnekumla och Gällstad. Men det är just dessa signerade funtar som lämnat oss värdefulla bidrag när det gäller mäster Andreas och hans stora konstnärliga verksamhet. Finnekumla-funten är ett märkligt konstverk i sitt slag. På cuppens liv syns en ringkedjefris och på undersidan uppåtriktade konkava fjäll. På cuppens rand ett utsparat band. Kyrkostämman i Finnekumla skänkte dopfunten en gång på 1880-talet till Göteborgs Museum. Men 1955 fick kyrkan tillbaka sin gamla fina dopfunt, där den nu finns uppställd i koret.

Dåvarande kyrkovärdarna Cyprianus Gerhard Johansson och Sven Levin Alsing berättade för Ulricehamns tidning den 9 april 1925, att man gjorde åtskilliga fynd när man bröt upp det gamla golvet vid renoveringen 1850-1851. Under koret påträffades en stensättning eller s.k. offervagn, vari ännu fanns kvar aska och rester efter brända ben. Det skulle kunna tänkas att på den plats där kyrkan nu står i forna tider funnits ett offerhus eller avgudatempel, vilket sedermera byggts om till en kristen kyrka (Några anteckningar om dessa fynd är dock inte kända.) Men under golvet fanns ett gravkor och där vilade lämningar efter ätten Ribbing från sätesgården Fästered. Dessa togs upp och jordades utanför kyrkan. Fästered var redan under medeltiden en sätesgård och ägare var långt in på 1600-talet den adliga ätten Ribbing. 1685 var överstelöjtnant Jacob von Neuman ägare till gården och 1700 hade äganderätten övergått till fru Katarina Kyle, en dotter till Jacob von Neumans hustru, Maria Ribbing, i ett tidigare äktenskap.

År 1715 tillhörde Fästered en annan dotter av Maria Ribbing, fru Hedvig Margareta Kyle, änka efter Per Gabriel Lood. 1730 är hennes son överstelöjtnant Gustaf Lood innehavare av sätesgården. 1745 ägdes gården av landshövding friherre C. G. Sjöbladh på Sätesgården hade sedan länge samme ägare som Torpa. På 1850-talet var löjtnant G. Olivecreutz ägare till Fästereds gård. En ny utvidgad kyrkogård kunde invigas i september 1880. Mark hade köpts till ett facilt pris av greve Claes Sparre, Finnekumla gård. På grund av markbeskaffenheten fick stödmurar läggas på tre sidor. Stenen kom från Hunnebostrand. Finnekumla församling tillhörde Gällstads pastorat fram till år 1921. Då bildades Tvärreds pastorat, dit Finnekumla hörde till slutet av 1950, då det åter blev Gällstads pastorat. Finnekumla var komministerboställe till början av 1800-talet. Prästen bodde på Stommen eller Stomsberg, och den sista prästen på komministerbostället i Finnekumla var Bengt Henrik Stenbeck, född i Varberg.